

SCHIZOFRENIA ȘI ANTIPSIHOTICELE DE NOUĂ GENERAȚIE

Mădălina-Mirela Canțer

Conducător științific: Valentin Oprea

Catedra de sănătate mintală, psihologie medicală și psihoterapie, USMF
„Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

Introducere. Managementul farmacologic al psihozelor a cunoscut progrese importante, antipsihoticele atipice devenind standard terapeutic datorită eficacității extinse și tolerabilității superioare. Evoluția este esențială în schizofrenie, tulburare cronică, cu manifestări complexe ce necesită terapii personalizate. **Scop.** Analiza datelor științifice privind antipsihoticele de nouă generație în tratamentul schizofreniei, axându-ne pe eficiență terapeutică, profilul reacțiilor adverse și optimizarea managementului. **Material și metode.** Studiul se bazează pe revizuirea literaturii din 2014-2024 (PubMed, Medscape, NEJM, BMC Psychiatry, ScienceDirect, Google Scholar), ghiduri clinice internaționale (APA, NICE) și protocoale clinice naționale, analizând eficiența, riscurile și prioritățile antipsihoticelor de nouă generație în tratamentul schizofreniei. **Rezultate.** Datele literaturii arată că antipsihoticele de nouă generație sunt mai eficiente în controlul simptomelor negative și cognitive ale schizofreniei comparativ cu cele tipice. Acționează prin modularea receptorilor dopaminergici D2 și blocarea receptorilor serotoninergici 5-HT_{2A}, influențând și alte sisteme neurochimice. Profilul lor de efecte adverse este mai favorabil, cu risc redus de simptome extrapiramidale, dar pot provoca creștere în greutate, dislipidemie și sindrom metabolic. Aceste constatări subliniază necesitatea unui echilibru între eficacitate și tolerabilitate, cu monitorizare atentă în vederea optimizării calității vieții. **Concluzii.** Eficacitatea antipsihoticelor de nouă generație în schizofrenie este susținută de date clinice, însă profilul distinct de reacții adverse impune monitorizarea sistematică a parametrilor metabolici, neurologici și psiho-comportamentali, pentru personalizarea tratamentului și prevenirea complicațiilor. **Cuvinte-cheie:** schizofrenie, antipsihotice, terapie personalizată.

SCHIZOPHRENIA AND SECOND-GENERATION ANTIPSYCHOTICS

Mădălina-Mirela Canțer

Scientific adviser: Valentin Oprea

Department of Mental Health, Medical Psychology and Psychotherapy,
Nicolae Testemițanu University, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. The pharmacological management of psychosis has seen significant advances, with atypical antipsychotics becoming the standard of care due to their broad efficacy and superior tolerability. Progress is essential in schizophrenia, a chronic disorder with complex symptoms that require personalized therapies. **Objective.** To analyze scientific data on new-generation antipsychotics in the treatment of schizophrenia, focusing on therapeutic efficacy, adverse reaction profile, and management optimization. **Material and methods.** The study is based on a review of the literature from 2014-2024 (PubMed, Medscape, NEJM, BMC Psychiatry, ScienceDirect, Google Scholar), international clinical guidelines (APA, NICE), and national clinical protocols, analyzing the efficacy, risks, and priorities of new-generation antipsychotics in the treatment of schizophrenia. **Results.** Literature data show that new-generation antipsychotics are more effective in controlling the negative and cognitive symptoms of schizophrenia compared to typical antipsychotics. They act by modulating D2 dopaminergic receptors and blocking 5-HT_{2A} serotonergic receptors, also influencing other neurochemical systems. Their adverse effect profile is more favorable, with a reduced risk of extrapyramidal symptoms, but they can cause weight gain, dyslipidemia, and metabolic syndrome. These findings underscore the need for a balance between efficacy and tolerability, with careful monitoring to optimize quality of life. **Conclusion.** The efficacy of second-generation antipsychotics in schizophrenia is supported by clinical data, but their distinct adverse reaction profile requires systematic monitoring of metabolic, neurological, and psycho-behavioral parameters to personalize treatment and prevent complications. **Keywords:** schizophrenia, antipsychotics, personalized therapy.